

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

KORTE ACHTERGROND BELASTINGHEFFING DIGITALE ECONOMIE

“Een nieuw internationaal regelkader dat ieder land gaat raken”

Naar aanleiding van het BEPS project van de OESO zijn tal van maatregelen ter bestrijding van belastingontwijking en ter vergroting van de transparantie op belastinggebied genomen. Eén gebied bleef echter liggen zonder duidelijke oplossing: de belastingheffing van de digitale economie. Daarom heeft de OECD met het uit 134 landen bestaande Inclusive Framework een werkprogramma vastgesteld, waaruit de voorstellen voor een nieuwe belastingheffing van de digitale economie volgen. Een eufemisme voor de meest fundamentele herziening van het internationale belastingsysteem. De voorstellen bestaan uit twee pijlers. In Pijler 1 worden winsten herverdeeld over marktlanden. In Pijler 2 wordt een wereldwijd minimaal belastingtarief geïntroduceerd. Beide pijlers zijn onderdeel van hetzelfde voorstel, maar hebben een andere doelstelling. De voorstellen bevinden zich momenteel in de consultatiefase en zullen in juni 2020 moeten worden goedgekeurd door de G20.

Pijler 1 – Herverdeling van belaste winsten en herverdeling van belastingopbrengsten

Huidige systeem

In het huidige internationale belastingsysteem betreft de woonstaat inwoners (waaronder BV's) in de heffing – in principe voor de wereldwijde winst. Als een inwoner echter een fysieke aanwezigheid¹ in een ander land heeft, bijvoorbeeld een kantoor, winkel of fabriek (“vaste inrichting”), is de inwoner ook in dat andere land belastingplichtig. Winsten worden traditioneel toegerekend op basis van een economische analyse van de functies, risico's en activa (“verrekenprijzen”). Winst die niet toegerekend wordt aan een vaste inrichting wordt in principe belast in de woonstaat.

Digitale economie

De opkomst van de digitale economie heeft ertoe geleid dat een bedrijf met zeer beperkte fysieke aanwezigheid economisch succesvol kan zijn in een ander land

(“marktjurisdictie”). Zonder vaste inrichting wordt winst traditioneel in de woonstaat belast, ook als er significante omzet in de marktjurisdictie wordt behaald.

Het idee leeft² dat de marktjurisdictie ook een deel van de belastingopbrengst moet krijgen, omdat de gebruikers in digitale economie een deel van de waarde vertegenwoordigen. Dit betreft waarde die *extern* is en niet toe te rekenen valt aan de functies, risico's en assets van het bedrijf zelf.

Kernvraag

GAAN WE HEFFEN WAAR HET ALGORITME BEDACHT WORDT OF WAAR DE CONSUMENT ZIT?

¹ Een vaste inrichting kan daarnaast ontstaan door verkoopactiviteiten of bepaalde projecten (zoals een bouw- of installatieproject) in een ander land.

² Verschillende landen hebben alvast een “digitale dienstenbelasting” (een belasting op de omzet van bedrijven in de digitale economie) ingevoerd of zijn daarmee bezig. Dit leidt tot een lappendeken aan verschillende regelingen, een ongelijk speelveld tussen de landen, grote administratieve lasten voor bedrijven en een strop voor bedrijven met een lage winstmarge.

Pijler 1 voorstellen

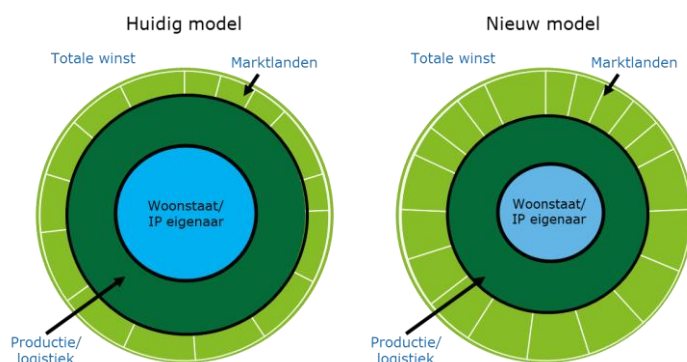
De Pijler 1 voorstellen behelzen een herverdeling van belastinginkomsten van de woonstaat (hoogontwikkelde economieën) naar de marktjurisdicties (landen waar de consumenten zich bevinden). Het is belangrijk op te merken dat Pijler 1 niet alleen op grote technologie bedrijven ziet, maar zou gelden

OECD impact study

“Investment hubs will likely face a loss of tax revenues while countries where sales are made are likely to see higher revenues.”

voor alle bedrijven die op consumenten gericht zijn. De precieze afbakening staat ter discussie. De voorstellen zullen leiden tot een enorme complexiteit en mogelijk veel situaties waarin dubbele of meervoudige belasting ontstaat.

Pijler 1 stelt allereerst een nieuw aanknopingspunt (“nexus”) voor om inwoners in de marktjurisdicties te belasten, ook als er geen fysieke aanwezigheid is. Dit kan op verschillende manieren worden ingekleed; het voorstel dat op tafel ligt betreft een omzetsdrempel om tot nexus te komen.

Er wordt daarnaast een nieuw systeem voorgesteld om winst aan marktjurisdicties toe te rekenen, dat bovenop en naast het huidige verrekenprijssysteem toegepast zou worden. Het betreft een toerekening van een deel van de overwinst van een bedrijf aan de markt en aan de marktjurisdicties op basis van een formule.

De taart wordt opnieuw verdeeld

Pijler 2 – Anti misbruik via minimale belastingheffing

Het voorstel onder Pijler2 is genaamd het Global Anti-Base Erosion Proposal (“GloBE”). Zoals de naam aangeeft, beoogt het voorstel grondslaguitholling door winsten te verschuiven naar landen met een zeer lage of geen belastingheffing tegen te gaan. De voorstellen behelzen in feite de bepaling van een minimale belastingdruk in een land. Als er niet voldoende wordt geheven mogen andere landen bijheffen. Daar waar bij Pijler 1 er sprake is van een andere verdeling van de heffingsgrondslag over de landen (en de wereldwijde heffingsgrondslag niet wijzigt), leidt Pijler 2 ertoe dat de grondslag wel toeneemt door een minimumbelastingdruk te vereisen.

Er worden verschillende manieren genoemd om de minimale belastingdruk te bewerkstelligen, zoals een maatregel waarbij een (in)directe aandeelhouder winsten van een laagbelaste deelneming of vaste inrichting in de heffing betreft (income inclusion rule”) en een aftrekbeperking of bronbelasting voor het geval de ontvanger laagbelast wordt.

Voor de toepassing van de Pijler 2 voorstellen moeten landen het niet alleen eens worden over het minimumtarief, maar ook over een uniforme wijze hoe de effectieve belastingdruk wordt bepaald, bijvoorbeeld aan de hand van commerciële cijfers (IFRS of GAAP). Er zijn nog veel vragen niet beantwoord.

Impact

De wijzigingen in het traditionele systeem dat in de afgelopen eeuw is gegroeid, zijn zeer ingrijpend en zullen een grote impact hebben op de belastinginkomsten van landen en de administratieve en belastingdruk van bedrijven. Aangezien de reikwijdte van de voorstellen nog niet bepaald is, is het nog lastig de exacte macro-economische impact te bepalen, maar de OECD geeft wel aan dat landen met een internationale economie en met een kleine thuismarkt erop achteruit gaan. Van belang is onderscheid te maken tussen de voorstellen uit Pijler 1 die met name een nieuwe manier van winstverdeling zijn die meer past bij de huidige (digitale) economie, zij het dat ook niet digitale bedrijven hierdoor geraakt worden. Pijler 2 heeft als doelstelling een wereldwijde minimumbelasting te introduceren is niet beperkt tot bedrijven met (marketing) IP. Internationaal ligt Pijler 2 met name gevoelig omdat het ingrijpt op de soevereiniteit van landen (inclusief ontwikkelingslanden) om een vennootschaps-belastingtarief te hanteren dat past in de belastingmix van dat land en voortvloeit uit het economische beleid van dat land. Voor een land als de Verenigde Staten – dat zich hevig verzet tegen de zogenoemde Digital Services Tax (DST) dat door landen als Frankrijk, Italië en Oostenrijk wordt ingevoerd – is belangrijk dat landen worden verplicht om de DST af te schaffen zodra er overeenstemming is bereikt over Pijler 1.